

лите на околните села, той устроил зимен лагер в планината и четата дочакала там пролетта.

Приведените и други сведения на П.Хитов бележат нови елементи в хайдутството в края на 50-те и началото на 60-те години, а това е именно времето, когато той тръгва с чета из Стара планина и Средна гора. Видимо сега това не е същото хайдутство от ранните векове на робството, нито дори от началото на XIX в. Трите руско-турски войни до средата на века, въстанията и освобождението на сърби, гърци и румъни и участието на българи в тях, както и в руската армия, няколкократно изостряне на международните отношения по Източния въпрос, просветното и църковното движение в България, както и постоянното увеличение на българска политическа емиграция в Сърбия и Дунавските княжества тъкмо в края на 50-те и началото на 60-те години, води до създаването на политически център на тази емиграция от и около Г.С.Раковски. В 1857-1858 г. той вече започва да съставя политически планове за освобождението на България, да разработва националнореволуционната идеология и да установява контакти с привърженици на въоръжената борба, пръснати в България и сред емиграцията. Предприема така необходимата консолидация на националните сили за организирана борба, ръководена и направлявана от един център и най-вече от самия него; за идейните и практическите задачи, които вече чертае, както и за плановете за предстоящи действия, за които в началото на 60-те години възникват вътрешни и външни обстоятелства, благоприятни за оживление и на българското, и на другите национални движения на Балканите.

Поради тези обстоятелства Г.С.Раковски активизира контактите си със сънародниците в емиграция - главно в Сърбия, вътре в страната и в Цариград. От спомените на П.Хитов узнаваме, че през зимата на 1860-1861 г. сведения за дейността и плановете на Раковски достигат и до неговата хайдушка чета в планинския ѝ зимен лагер. Днес, впечатлени и разглезени от новите технологии в комуникациите, сме склонни да подценяваме привичните начини и пътища на информация, разпространявана в миналото главно чрез устни съобщения от човек на човек и, разбира се, чрез кореспонденция. Приписките на различни по занятие възрожденци, спомени и документи ни представят любопитни свидетелства как, макар и с по-бавни темпове, между българите се разпространявали постоянно информации за местни и международни събития или известия, предназначени за определени лица или общности.

Понякога осведомеността на редовите възрожденци изглежда невероятна. Така един овчар в началото на XIX в. като бил със стадото си на саите, т.е. далеч от населено място, да не говорим от Европа, узнал и записал, че Наполеон нападнал Русия и не пропуснал да уточни, че прославеният френски военачалник сторил това "без предупреждение". Друг овчар пък записал сведения за сръбския княз Милош Обренович, за управлението му и недоволството от него, дори че имал лошата слава на женкар ("курварин").¹⁰

Тези анекдотични наглед случаи свидетелстват за няколко важни неща, които